

sosalurinn

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosalurinn

Útgevari: Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bladmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Árni Joensen
Uppseting: Sosalurinn
Prent: Dimmalætting

Dýrt frímerki

TINGFORMAÐURIN hevur boðað frá at viðgerðin av fíggjarlógargruppskoti landsstýrisins kemur á tingskránni í dag, hetta uppskot, sum ber í sær eina útreiðsluhækking upp á 25% í mun til galdandi fíggjarlóg.

EITT uppskot, sum er evnað til av einum stýri, sum hevur sum fremsta mál á skránni at spara, uttan tó við so mikið sum einum orði at siga, hvørjum henda »sparing« skal tæna. Tað vit hava sæð av sparing, hevur fyrst og fremst verið skerjing av samfelagsútbyggingini við tí úrsliti, at tíðandi samfelagstættir eru steðgaðir, samfelagstættir sum eru av stórtýðningi fyri eitt samfelag, sum vil hevja seg sum framkomið samfelag.

HETTA SAMSTUNDIS, sum vit vita, at undanfarna ár hevur verið gott til úrtøku í mun til rongu spádómar teirra, sum í dag sita í landsins stýri. Bert handalagði hevði verið til tess, var eingin orsök til at binda og læsa fyri samfelagshjólum, sum í dag megu fáa áskriftina: afturstig.

HEVÐI sitandi stýri ikki havt tað tryggja støðið at bygt á, sum undanfarna stýri hevði lagt eftir seg, var illa vorðið.

VIT kenna álópsriðini sum plagdu at liggja á einum støði, sum illa fæst lægri. Háðordini um hvussu óneyðugt tað skuldi vera at hava viðskifti við umheimin, um hvussu alt kundi greiðast, bert við at seta eitt frímerki á brævabjálvan, annað var burtursøpling av peningi skattaborgarans.

HVUSSU er so støðan í dag. Fyri viku síðani kundi tú leita út í Tinganes, men fekst boðini, her er eingin heima, ikki so mikið sum skuggin av einum landsstýrismanni, teir vóru allir stroknir til flatlands og aftrat teimum ein herur av fremstu embætismonnum landsins. Hetta var bert eitt dømi av mongum um landsstýrið, sum greiða skuldi allar trupuleikar við frímerkinum.

SO ei dani í, at fíggjarlógargruppskotið er vaksið við 25%, minni kann tað neyvan vera tá frímerkini eru av hasum slagnum.

Global Chemical Tankers Ltd.

Fyri nakað síðani frættist, at felagið Global Chemical Tankers Ltd. varð stovnað, og at felagið hevði gjørt ein sáttmála um bygging av tveimum kemikaliskipum fyri eitt samlað virðið upp á 150 mill. kr. Seinni er felagið skrásett og lýst í Dimmalætting. Partapeningurin er 4,4 mill. kr.

I bløðunum hava verið eini 2-3 lesarabrev, sum øll hava undrast á, hvussu eitt partafelag við 4,4 mill. kr. í partapeningi (eginpening) kann gera ein sáttmála upp á 150 mill. kr. og samstundis fáa landsstýrið at veita stuðul og at veðhalda (kaution-

nera) fyri fleiri mill. kr. Fyri at fáa stuðulslán og veðhald til bygging av farmaskipum er lógarkravið jú, at eginpeningurin í minsta lagi er 10% í hesum forinum svarar tað til, at partapeningurin skuldi verið 15 mill. kr.

Tað lagna er, at eingin hevur svarað aftur upp á lesarabrevini. Tað virkar eitt sindur misteinkiligt, at menn sum Pauli Ellefsen og kanska eisini Hilmar Kass, sum vanliga ikki eru bangnir fyri at svara spurningum alment, einki tora at skriva nú. Vit minnst jú, hvussu nógv rok var á sinni um

»skrokka málið«. Tá vistu nevndu menn alt um lógir fyri skipabygging og krøv til eginpening.

Mær er fortalt, at bæði advokatur og statsautoriseraður revisor hava verið við til at gjørt umsóknina um stuðulslán og veðhald fyri nevnda skipasáttmála, og man skuldi trú, at hesir kenna galdandi lóg á hesum øki.

Eg vil tí enda við at biðja Paula Ellefsen, lógmann og sum eisini er statsautoriseraður revisor, svara tveimum spurningum, sum eg haldi hava almennan áhuga.

1. Høvdur eitt nýstovnað

partafelag við einum skrásettum partapeningi upp á 4,4 mill. kr. ein hægri eginpening enn 4,4 mill. kr.?

2. Um ikki, hvussu hevur landsstýrið og fíggjarnevnd í nevnda máli tolkað lógina um stuðulslán, tá teir jattaðu tað?

Til hesir spurningar eru svaraðir vil eg halda, at nevndu jattanir hjá landsstýrinum ikki hava lógarmeimild- ella sagt við øðrum orðum: Jattaðu stuðulslán og veðhald eru ólóglig!

Ein, ið ivast

Skrúvubrekkarar kunnu framyvir ikki gerast limir í felagnum

Hósdagin 4. februar 1982 er stór yvirskrift á fyrstu síðu á dimmu um samtykt í Fóroya Skipara- og Navigatorfelag.

Stór yvirskrift, stór orð men Gud náði okkum fyri litlar menn.

A sumri 1981 avgjórði AAK felagið í Grønlandi at ein nýggjur sáttmáli skuldi gerast fyri skipara og stýrimenn ið sigldu við grønlandskum skipum. Skipara og Navigatorfelagið vildi ikki góðtaka nýggjan sáttmála, samráðing var um málið, men endaðu úrslitaleysar.

Um nú teir stórordaðu skipara og stýrimenn vóru nakrir menn, høvdu teir sagt: tað fer eingin av okkara limum til Grønlands, fyrr enn sáttmálin

er ilagi. Men nei, hettar gjørdur teir ikki, nei teir krupu til teir grønlandsku skipaiegarnar um at senda teimum eitt telegramm, hvar í stendur, at tann og tann kemur yvir til Grønlands at sigla við okkara skipi uppá bruttusáttmálan.

Vit grønlendarar skulu so halda AAK í skák og mál við at siga, at tit sigla eftir nýggja sáttmálanum. Tit froyingar kunna harafturimóti visa tykkara felagið telegrammið við borgan fyri, at tit ikki bróta felagsins viðtøku. Slikum duplutmorali skal ein leita leingi eftir.

Hvat hendir nú, jú allir mennir fáa boð at koma vvirftur uttan 3 ella 4

mans. Teir biðja, einki hendir, ja 6 mánaðir ganga, einki hendir. Imedan siglur restin uppá telegrammið. Teir 3-4 mennirnir ganga og streika teirra vegna, jú lætt er at rista alin á annans rygg. Við ovurhonds stóraríntøku sigla hesir havsins synir í Grønlandi, men 3-4 av teirra arbeiðsfelagnum kunnu ikki koma, tí teirra yrkisfelag vil vera loyalt yvir fyri AAK.

Uttan iva hava hesir 3-4 menn havt samband við Skipara og Navigatorfelagið fleiri ferðir fyri at vita, hvat hendir, men gakk.

Og síðani, ja nú vóru helst bæði bankar og sparikassar troyttir á botn og einki roktist fyri

eini loysn. Hvat er at gera, jú tað einasta er at melda seg úr felagnum, tí haðani kom so eingin loysn og skal man eksistera má arbeiðast. Og so umframt alt hetta so snýr tað seg jú eisini bert um 3-4 sum ikki kunnu koma í vinnu, so lat teir sigla sín salta sjógv. Við aðrir vit hava jú telegrammið.

Til seinast, hesir 17 skipara og stýrimenn, sum undir hava skrivað hesa avgerð: er nakar skrávubrekkari, so man tað.....og nei forrestin teir hava telegrammið.

Við heilsan
íkkí skipari
íkkí stýrimaður
men ein landkrabbi

Dýr sparing

Sum vit hava frætt, bæði í útvarpi og í bløðunum er tann nýggi mótin eisini komin at gera seg galdandi í politikk. Tað skal vera moderna at tosa nógv um sparing — og at brúka sum minst, tá tað kemur ann uppá illogur og styrk frá tí almenna, tí siga hesir forspákarar fyri nýggju økonomisku teoriini, tað verða í síðsta enda somu skattaborgarar, sum skulu gjalda.

Og tað kanst ljóða mikið skilagott, men bert við at lata standa til, er skjótt til at vit fáa eyguni upp fyri tí kalda veruleikanum. Teorin um at spara seg burtur-

úr øllum er einki meira enn hin einfalda kapitalistiska doktrin um, at lann, sum ikki kann klára seg, hann má bara sleppast niður ímillum, á bláman.

Dømini eru margföld og óhugnalig. Valdandi arbeiðsloysi, sum spjaðir seg sum steppubrandur um allan vesturheimin.

Og somu afturljóð vóru at hoyra nú í farnu viku, tá sjálfur lógmaður frá røðarapalli tingsins boðaði fri í ovfara-kæti, at hetta var spari-landsstýrið við lit og so reksaði hann upp allar tunellirnar og havniarnar, vit longu høvdu spart og skuldu spara.

Men ikki eitt orð um, at tað ikki fór at ganga eina einasta lotu, um ikki allir teir, sum hálova hetta privata, ikki høvdu teir ovurnógvu almennu stovnarnar at liva av, at selja til og at fóra rokn-skap fyri.

Men tað ringasta av øllum.

Tað verða tey, ið sita ringast fyri, sum koma at bløða í hesum spari-meldri. Tí her er veruliga yvirhøvdur ikki talan um sparing. Hyggjið bara at tølunum á lógtingsins nýggja fíggjarlógargruppskoti, tað er 25% størri enn tað hjá undanfarna landsstýri.

Og sparingin hevur nú fært við sær, at fólkapensjonistarnir verða uppaftur meira afturlúsgildir. Hevði uppskotið frá gamla landsstýrinum

við-merkingar

— tað uppskotið um hækking av pensjónunum, sum var búgvíð til at leggja fram til samtyktar, januar 1980 verið fram, so sum Javnaðarflokkurin mælti til, fyrst við fyrispurninginum í januar 1980 — og síðani við uppskoti seinri á vári 1980 og aftur við nýggjum uppskoti í heyst. So vóru hækkingarnar langt síðan komnar.

Men so visuliga hevur landsstýrið spart, at tað hevur spart fyrst eina heila pensjónshækking Framhald á síðu 12